№ 122. Otrdeen, 23. oktobri 1912. g. 1912.

Makſà,
Jelgawâ ekſped. ſaņemot
par 1 gadu 2 rub. 20 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 20 „
par 1/4 gadu — „ 60 „

ar peeſuhtiſchanu mahjâs
par 1 gadu 2 rub. 50 kap.
par 1/2 gadu 1 „ 35 „
par 1/4 gadu — „ 70 „

Par adreſes pahrmainu jamakſà 10 kap.

Telefons № 644.

Latweeſchu Awiſes.

Iſnahk 3 reiſes nedeļâ: otrdeenâ, zeturtdeenâ un ſeſtdeenâ.

Redakzija un ekſpedizija: Jelgawâ, Skrihweru ceļâ № 35.

91. gada gahjums.

Makſà,
par paſtu peeſuhtot:
par 1 gadu . 3 rub. — kap.
par 1/2 gadu 1 „ 60 „
par 1/4 gadu — „ 90 „
par 1 mehn. — „ 50 „

Uſ ahrſemem
par 1 gadu 5 rub. — kap.
par 1/2 gadu 2 „ 80 „
par 1/4 gadu 1 „ 50 „
par 1 mehn. — „ 60 „

Numurs makſà 3 kap.

Paſte kaſte № 17.

Sludinajumi makſà: par ſihku rakſtu rindiņu 8 kap., preekſchpuſê 20 kap.

Turzijas ſabrukſchana.

Reiſi nu, kà leekas, peenahzis augſti ſwarigais wehſturiſkais brihdis, kur Turzija iſſpehlejuſi ſawu lomu kà Eiropas, lai ari wiſai wahrga „leelwalſts". — Satruhdejis tajà ſen jau bija wiſs, uſ ka war pabalſtitees kahda ſtipra un dſihwibas ſpehjiga walſts. — Turzija tika kà mahnu leelwalſts jau gadu deſmiteem uſtureta ne wis zaur paſchu ſpehku, bet weenigi zaur zitu Eiropas leelwalſtu greiſſirdibu un nenowehlibu, kas waretu iſzeltees pee „ſlimà wihra" daliſchanas paſchu ſtarpâ. — Balkanu kriſtigàs walſtis ar ſawu droſcho un aſinaino uſſtahſchanos tagad pahrwarejuſchi ſcho baigo greiſſirdibas ſpoku un panehmuſchas katra, kas tàm pehz Deewa taiſnibas peeder, un tagad lai nahk leelwalſtis un glahbj ſew, kas wehl tàm glahbjams. — Turzijas liktenis ir iſſchkirts, — tas nahkotnê tikai kà nebuht janokahrto, zerams — meera zeļâ.

Jo uſ kuru puſi ari ſawas azis wehrſcham, redſam, ka katru deenu Turzijas ſtahwoklis kara lauka top launaks, launaks un beſ zeribas. — Weenu weetu pehz otras wini paſaudè pret wiſeem ſaweem pretineekeem. Wiſos kautinos wini teek ſakauti un uſwareti, bet paſchi nekur neeeguhſt itin nekahdas uſwaras. Ari jaunakàs ſinas no kara lauka apſtiprina to paſchu lihdſſchinejo parahdibu. — Turku ſakauſchanu un atkahpſchanos uſ wiſas linijas un wiſâs weetâs, un winu pretineeku tahdâ pat mehrâ doſchanos uſ preekſchu.

No turku-melnkalneeſchu kara lauka ſino, ka melnkalneeſchi ſekmigi turpinot Tarabuſchas zeetokſchņa bombardeſchanu, kurſch atrodas leelàs un eewehrojamàs oſtas pilſehtas Skutaru tuwumâ, upes otrâ kraſtâ, augſtâ kalnâ. Turku artilerija uſ melnkalneeſchu bombardeſchanu atbildot tikai lehni un laiku pa laikam. Turku infanterija iſmehginajàs paſaudetàs poſizijas ar joni atkal ceņemt, bet tas wineem neiſdewees, — wini ar ſaudejumeem atſiſti atpakaļ.

No turku-ſerbu kara lauka ſino, ka ſerbi eenehmuſchi Tatowas pilehtinu, kura atrodas pee dſelſszeļa, kas wed gar Priſchtinu uſ Skopju jeb Iſkibu.

No turku-greeku kara lauka azumirkli neka jauna neſino, bet par to peenahkuſchas wehſtis par greeku kara flotes darbibu. Proti, ſino, ka Samatraku ſalâ iſzelts greeku kara ſpehks, kurſch ſcho ſalu tad eenehmis. Japeeſihmè, ka minetà ſala atrodas Egejas juhrâ, ne tahlu no Turzijas peekraſtes un ir weena no prahwakajàm tureenes ſalu ſtarpâ. — Tahlak ſino, ka greeku torpedu laiwu poſtitajs Nr. 12 eebrauzis pee Solonikeem juhras lihzî un tureenes reidâ uſbruzis turku brunu kugim „Feti", eewainodams to ar iſſchautu torpedu, tà ka minetais brunu kugis noſwehlees uſ ſahneem un ſahzis grimt. Pats torpedu laiwu poſtitajs aiſbrauzis atkal projam beſ jebkahdeem ſaudejumeem.

Wisbehdigaki un wiſpahr bihſtami leetas preekſch turkeem tomehr ſtahw

kara lauka pret bulgareem.

Te nahk weena wehſtis kaunaka par otru. Kà ſinams, bulgari jau daſchas deenas atpakaļ ceņehma deeſgan ſtipro turku zeetokſni Kirkiliſu, kurſch atrodas ap 25 werſtis no Adrianopoles un kura uſdewums bij, apſargat Adrianopoles maſ apzeetinato auſtruma fronti. Pehz ſcha zeetokſchņa kriſchaanas, kur bulgari ſaguhſtija wiſu wina no 15,000 wihreem ſaſtahwoſcho garniſonu, kà ari eeguwa pee 100 leelgabalu, bulgaru armija aiſgahja Adrianopolei apkahrt, tà eeſlehgdama to no wiſàm puſem un pahrtraukdama tai ſatikſmi ar Konſtantinopoli, kà ari reiſâ ar to Adrianopolê ceļenktajam turku kara ſpehkam nogreeſdama zeļu uſ atkahpſchanos. Tà eeſlehguſchi un atſchkihruſchi Adrianopoli no ahrpaſaules, bulgaru kara pulki dewàs allaſch tahlak un tahlak uſ Konſtantinopoles puſi, ſpeeſdami turku armiju atpakaļ un nodaridami tai poſtahwigi ſaudejumus gan pee zilwekeem, gan ari peeſpeeſdami to ſteidſigi atkahpjotees atſtaht leelgabalus, muniziju un pahrtikas krahjumus. Turku lauku armija atkahpàs lihdſ Bunarhiſarai, Lile-Burgaſai un Wiſai, kuras weetas atrodas taiſni puſzeļâ ſtarp Adrianopoli un Konſtantinopoli, un apmetàs tur pa baļai jau agrak uſzeltos apzeetinajumos.

Linijâ ſtarp minetàm trim pilſehtam (Bunarhiſatu — Lile-Burgaſu — Wiſu) nu kopſch pahris deenam eeſahkuſès leela kauja uſ wiſas ſtipri garàs frontes. Un ari te jau pehz pahris deenu zihnas turki ſahkuſchi atkahptees, atſtahdami ſawas apzeetinatàs poſizijas tiklab abos ſpahrnos, kà ari zentrâ. No Sofijas ſino, ka ſchaî kaujâ turku galwenee ſpehki ſaſtahwot no apmehram 150,000 wihru; bet bulgari jau turkus ſakawuſchi un tee uſ wiſas linijas atkahpjotees, daſchàs weetàs behgſchus behgot, pahrnemti no leelàm iſbailem. Sinas par turku armijas atkahpſchanos leelajâ kaujâ pret bulgareem apſtiprina ari Konſtantinopolê. Lile-Burgaſu un zitas pilſehtinas un meeſtus, kur turku karaſpehks lihdſ ſchim turejees, tas atkahpdamees nodedſinjis. Bulgari ſino ari, ka turki apkawuſchi ſchnîs pilſehtinâs un meeſtos wituſs kriſtitos eedſihwotajus. Schahda ſina tomehr neitklauſas tizama, kaut gan peenemams, ka kahdi nedarbi buhs warbuht gan notikuſchi.

Kahda bulgaru telegrama no Tſchorlas, kura atrodas puſzeļâ ſtarp Lile-Burgaſu un Konſtantinopoli, ſino, ka turku armija behgdama no Lile-Burgaſas un Bunarhiſaras, pametuſi tur prahwu ſkaitu leelgabalu, kà ari daudſ karogus un daudſ munizijas, kas wiſs nu kritis bulgareem rokâs. Bet no tam, ka bulgari peeſuhta ſinas jau no Tſchorlas, noprotams, ka tee turku armiju aiſdſinuſchi jau tahlu atpakaļ — Konſtantinopoles tuwumâ. Sche, ſemes ſchaurumâ ſtarp Melno juhru un Marmaras juhru, Tſchotaldſchas tuwumâ, apmehram 6—7 juhdſes no Konſtantinopoles, behgoſchà turku lauka armija gribot wehl reiſ noſtahtees kaujas poſizijâs un, kà ſaka, mehginat atſpertees. Bet waj tas winai wairs iſdoſees, par to jaſchaubas, jo wina leekas pilnigi demoraliſeta — ſaudejuſi duhſchu un kahrtibu. — Konſtantinopolê atkal peenahzis eewainotu turku kareiwju ſuhtijums — 29 wirsneeki un 2,392 ſaldati. Konſtantinopolê atbehguſchi ari 12,000 turku eedſihwotaji no bulgaru eekaroteem apgabaleem. Bihſtas, ka ſchahdâ turku uſtraukuma un iſmiſuma brihdî Konſtantinopolê neiſzelas kriſtito wajaſchana.

* * *

Pee wiſa ta wehl buhtu japeeweeno ſekoſchas ſinas:

— Sofijâ, 2. now. (20. okt.) Bulgaru waldiba iſſkaidroja ſweſchu walſtu aiſſtahweem oficiali, ka wina meerâ eeſahkt meera ſarunas, ja Bulgarijai teek nodroſchinata ſinama ſemes paplaſchinaſchana un Makedonijas autonomija.

— Londonâ, 2. now. (20. okt.) Turzijas wehſtneeks wakar ſoti wehlâ laikâ luhdſa ahrleetu miniſtri Greju, lai tas paruhpetos par peenemameem meera lihguma noteikumeem.

Wina Keiſariſkàs Augſtibas Tronamantineeka Zeſarewitſcha weſelibas ſtahwoklis.

Peterburgâ, 18. okt. Oficials ſinojums. Beletens par Wina Keiſariſkàs Augſtibas Tronamantineeka Zeſarewitſcha weſelibas ſtahwokli no 18. oktobra pulkſten 10 rihtâ. Wina Keiſariſkà Augſtiba Leelknaſs Tronamantineeks Zeſarewitſchs guleja daudſ un labi. Sejas krahſa tapuſi ſpirgtaka. Temperatura no rihta bij 36,6 gradi un pulſs — 112 pukſteeni minutê.

Biletens no 18. oktobra pulkſten 7 wakarâ: Wina Keiſariſkà Augſtiba Tronamantineeks Zeſarewitſchs pawadija deenu labi. Deenu temperatura bij 36,9, wakarâ 37,1 gradu. Pulſs deenu rahdija 108 un wakarâ 112 pukſteenus minutê un bij labs.

Biletens no 19. oktobra pulkſten 10 rihtâ: Wina Keiſariſko Augſtibu Tronamantineeku Zeſarewitſcha paſtahwigà weſelibas uſlaboſchanàs turpinas. Nakts pagahja labi. Temperatura no rihta bij 36,8 gradi un pulſs 104 pukſteeni minutê.

Parakſtijuſchi: goda pediaters (behrnu ahrſts) Rauchfuſs. Goda leibkirurgs profeſors Feodorows. Leibmedikis Botkins. Goda leibmedikis Oſtrogorſkis.

Paſpahrne.

Wiskreewijas I. aitkopibas iſſtahde un kongreſs Maſkawà

no 20. lihdſ 27. ſeptembrim ſch. g. dewa pilnigu ainu par Kreewijas aitkopibas ſtahwokli un ſneedſa daudſ intereſanta un pamahzoſcha. Kà no Eiropas, tà Aſijas-Kreewijas bija ſawešts lihdſ 1800 aitu no wiſàm Kreewijà, pat wiſâ Eiropâ un Aſijâ audſejamàm gan kulturas, gan dabiſkàm aitu ſugam. Sewiſchku eewehribu eeguwa kalmiku, kirgiſu un zitu nomadu, ari Bucharas (karakulu) un Kaukaſijas aitas. Netruhka aitu pat no Wahzijas un Anglijas. Tikpat raiba un intereſanta bija aitkopibas raſchojumu nodaļa. Scheit nehma pahrſwaru daſchadas karakulu un kaſchoku (peem. ſkaiſtàs romanowas) ahdas un Kaukaſijas Widus-Aſijas tepiki. Baltijas maſgruntneeku aitkopibu un winas raſchojumus repreſenteja Rigas Lauksaimneezibas Zentralbeedriba. Winas 42 aitas, to ſtarpâ laba daļa angtu tihraſinu un kruſtojumu, bij eeweetotas ſewiſchkâ paleewenî. Latweeſchu wilnas un dſijas paraugi, paſchauſta wadmala un ziti wilnas un puswilnas audumi, gultas deki, leelee lakati, zimdi, ſekes un daſchadi ziti adijumi koti bagatâ kolekzijâ eenehma weſelas diwas ſeenas ar galdeem kahdâ eekſchejâ iſſtahdes ſahlê un kà weenigee tamlihdſigee eksponati wiſâ iſſtahdê paſtahwigi peewilka leelu ſkaitu apbrihnotaju. Bet wiſleelakà peekriſchana tika iſrahdita latweeſchu iſſtahdijumu treſchajai nodaļai (maneſchâ), kur 2 tauteetes krahſchnos tautas uſwalkos un rakſtiràs willamitês demonſtreja pilnigu wilnas apſtrahdaſchanu, ſahkot ar wilnas kahrſchanu un wehrpſchanu, beidſot ar auſchanu, gluſchi kà tas teek paraſti darits latweeſchu mahjàs. Paraſti iſſtahdes weeſi, kungi, damas, pilſehtneeki, ſemneeki, ſkolneeki un kaukaſeeſchu kreewu mahjruhpneeki, ſtudenti — wiſi jo dſihwi intereſejàs par lihdſ ſchim atklahtibâ neredſetu latweeſchu mahjruhpneezibu, tà kà beigàs paſtahwigi wehrojot un auſchot, muhſu tautas meitam gandrihſ waj wilnas peetruhka. Latweeſchu wilnas kahrſtuwi un ratinu, iſſtahdei beidſotees, panehma paſihſtamais Maſkawas profeſors un techniſkàs iſmehginajumu ſtazijas waditajs S. A. Fjodorows. Ne maſaku eewehribu iſpelnijàs ari Willumſona kungs, Jelgawâ, ar ſawàm patentetàm ſtellem un mahtſlas auſchanu un audumeem.

Par latweeſchu angtu aitam R. L. Zentralbeedribai peeſpreeſts bronſa medalis. Turpretim aitkopibas raſchojumu nodaļa iſſtahdê bij domata weenigi demonſtrazijai un tadehļ nekahdi raſchojumi iſſtahdê netika godalgoti, bet iſſtahdes komiteja nolehma wiſàm eeſtahdem un perſonam, kas kuplinajuſchas iſſtahdi, iſteikt weenigi ſawu pateizibu.

Rigas Latweeſchu Zentralbeedribas iſſtahdito Baltijas maſgruntneeku aitkopibas nodaļu bija kuplinajuſchi ſekoſchi kungi un eeſtahdes:

Aitas bij dewuſchi: Bergſons, Wirkenos; Brauns Braunsbergi; Kalninſch, Sezê; Rudſits, Zeſwainê; Lihzits, Jekabmeeſtâ; Drukerts, Salâ; Bariſs, Greenwaldê; Stahla jkdſe, Birſchos.

Wilnas iſſtrahdajumus bija ſawahkuſchi: Rujenes l. p. b. (wirſpahrraugs Gerdena kgs), Laudonas l. p. b. (Janſona kgs), Ramkas l. b. (Pihlata kgs), Jekabmeeſtâ-Birſchu l. b., E. Millera jkdſe, Karlowkâ (gleſnas); no weetejeem ruhpneekeem peedalijàs: Lihzis, Walmeerâ, un Ringa Opê.

(Turpmak beigas.)

Sihkumi.

Diktografs.

Amerikas Scherlok Holmes ſagaida „atſtawka". Winu weetu eenems mechaniſki ſpeegi. Kahds iſgudrotajs Sturmers taiſa koti iſdewigus mehginajumus ar ſawu jaunako atradumu, kuru tas noſauzis par diktografu. Schis aparats noſlehpts ſem diwana, puku wahſê jeb kur zitur, noklauſas katru wahrdu, katru wiſkluſako troſkſni un atſtahſta ſawam kungam, t. i. — nolizejam. Diktografu ſahk jau iſleetot praksê polizija un iſmekleſchanas teeſneſchi. Tà ar ſchi mechaniſkà ſpeega palihdſibu iſſinaja dſelſs ſtrahdneeku ſtreika wadonu nolehmumus. Teeſâ diktografs jau uſſtahjàs par leezineeku anarkiſtu un ſaſwehrneeku prahwàs. Zeetuma kluſàs ſeenàs tas noklauſas eeſlodſito ſarunas un murgus. Schis aparats ir tik maſs un weegls, ka to war koti weegli paſlehpt. Eedomajatees ſchi mechaniſkà ſpeega plaſcho leetoſchanu: tirgonis, ſawà birojà ſehdedams, noklauſiſees komiju ſarunas, greiſſirdigais wihrs, ſpehledams klubâ preferanſu, dſirdès ſawas mihlotàs dſihwes beebrenes ſaſchukſteſchanos ar jauno muſikas ſkolotaju un tiklà nama mahte ſadſirdès ſawa laulatà drauga ne wiſai tirdſneezisko ſarunu ar ſkaiſto daktilografiſti. Diwi italeeſchu internozionalee kabatas ſagli nojuta, ka winu zeetumâ atrodas mechaniſkais ſpeegs un nelaida ſeſchas deenas neweenu ſilbi pahr luhpam. Seſtâ deenâ tee neiſtureja un ſahka ſarunatees, atſtahſtidami weens otram wiſus noſlehpumus un, ſaprotams, ari iſmekleſchanas teeſneſim. Drihſumâ daudſi wehleſees tapt mehmaki par ſiwim.

No ahrsemem.

Balkani.

Konstantinopolê, 30. (17.) okt. Par leelwesiru eezelts Kiamils-paschà. Wisi ziti ministri paleek amatâ, isnemot kara ministri. Jaunturki grib, lai agrako kara ministri Mahmudu- Schefketu-paschà eezeltu par diktatoru un lai karu energiski turpinatu.

Londonâ, 30. (17.) okt. Schejeenes diplomatiskàs aprindàs domà, ka Eiropas meera ustureschana atkarajotees no Austro-Ungarijas un Rumanijas. Schis abas walstis warot gan peelaist daschu semes gabalu atnemschanu no Turzijas, bet newarot peelaist to, ka lai Turzija pawisam pasustu no Eiropas.

Budapeschtâ, 30. (17.) okt. Ministru presidenta Lukatscha organs „Budapesti Naplo" raksta: „Turzijas liktenis dara nemeeru Austro-Ungarijâ. Ja uswaretaji eenemtu Konstantinopoli, tad lihdsswars Balkanos buhtu trauzets. Slawi ar Konstantinopoli wehl neapmeerinasees un pehz Turzijas peenahks kahrta Austrijai. Wajaga usbrukt Balkanu walstim no muguras un nepeelaist slawu leetas stiprinaschanu."

Konstantinopolê, 30. (17.) okt. Sche peenahkuschas sinas, ka senusu augstakais scheichs (kursch karoja pret italeescheem Tripolisâ) issludinajees par kalifu jeb Muhameda tizigo garigo galwu.

Enwers-bejs eesneedsis luhgumu par isstahschanos no turku armijas. Turku kara spehks paliks Tripolisâ.

Franzuschu preeks par Balkanu slahwu uswaras.

Tikpat leelu un warbuht wehl plaschaku preeku nekà Kreewijâ sazehluschas Balkanu slahwu uswaras Franzijâ. Schis preeks isskaidrojums sekoschi.

Wisupirms japeemin, ka Balkanu slahwu armijas sawus leelgabalus eegahdajuschàs no franzuschu Kreso fabrikas, kamehr turki sawus leelgabalus dabujuschi no slawenàs Krupa fabrikas Wahzijâ. Kad nu Balkanu slahwu armiju leelgabalneeki wisàs kaujàs israhdijuschees pahraki par turku leelgalneekeem, tad to eerauga par peerahdijumu, ka franzuschu Kreso fabrika par Krupa fabriku pahraka.

Otrkahrt Balkanu slahwu wirsneeki dabujuschi sawu militarisko isglihtibu waj nu Kreewijâ waj Franzijâ; turpretim turki eemahziti no wahzu wirsneekeem. Balkanu slahwu uswaras franzuschi nu istulko, kà sawu kara skolu pahrakumu par wahzu militarmahzibu.

Beidsot franzuschi preezajas par Balkanu slahwu uswaru gaidamàm politiskàm sekam. Turzijas ispostischana atnem Wahzijai weenu stipru kara beedri, un Balkanu walstu leela stiprinaschanàs un peeaugschana atnem Austro-Ungarijai isskatu uz sawas waras isplatischanu Balkanu pussalâ. Tagadejàs Balkanu slahwu uswaras, tà franzuschi saka, aiswilkschot stipru dambi, kursch nepeeloidischot wahzeeschu un wahzeetibas waras isplatischanos uz deenwideem.

No eekschsemem.

Peterburgas pilsehtas polizijas preekschneeks pret Balkanu Slaweem.

Peterburgas pilsehtas dome nesen atpakal nolehma seedot 100,000 rublus preeksch ahrstu palihdsibas sneegschanas Balkonu slaweem kara laukâ, kà ari nosuhtit lihdsjuhtibas telegramu karotajàm slawu walstim un usaizinat zitas Kreewijas pilsehtas ari wehl lihdsekkus preeksch ahrstu palihdsibas slaweem. Telegramas suhtischanu Peterburgas pilsehtas polizijas preekschneeks jau tuhlin aisleedsa. Tagad „Birsch. Wed." teizas sanehmusi sinu, ka pilsehtas polizijas preekschneeks aisleedsis seedot ari 100,000 rublus preeksch ahrstu palihdsibas karotajàm slawu walstim.

Sneegputeni.

Par agro seemu un sneegputeneem sino no Buturlinowkas, ka uz Masanas-Uralu dselszela sneegputenu dehl pahrtraukta pretschu un pasascheeru wilzeenu satiksme.

Gatawoschanàs uz streiku.

„Grafisko mahkslu strahdneeku arodneezisKà beedriba" gatawo un rihko wispahreju burtlitschu streiku Baltijâ uz 27. oktobri sch. g. Pirmais usmusinaschanas mehginajums uz streiku bija schurnala „Neuer Baltischer Bucharbeiter" isdeweja A. Prumlija rihkojums drukats Jelgawâ 3000 jautajuma listes preeksch wiseem Baltijas grahmatruhpneezibas strahdneekeem. Kursemes gubernators to nepeelaida un lika apzeetinat A. Prumliju. Ja listes nebija kaitigas, kapehz tad „Grafisko mahkslu strahdn. arodn. beedribas" schurnala isdewejs dewa rihkojumu listes brukat Jelgawâ un ne Rigâ? Laikam domaja, ka tas, kas Rigâ neisees, tas Jelgawâ isees. Pee tam, kas atteezas uz streiku, tad Nr. 26 „Arodneekâ" gabalâ par „Grafisko mahkslu strahdneeku arodneezisko beedribu" atduramees uz schahdu teizeenu: „Reweles nodalas sapulze kahdas darbnizas strahdneeeem aizrahdijusi, lai schee usgaidot, jo drihz buhschot wisas Baltijas grahmatruhpneezibas streiks."

Wisàs Baltijas pilsehtàs tipografijas strahdneeki 13. oktobrî usstahdija saweem darba dewejeem prasibas par darba algas paaugstinaschanu (apmehram 25 prozenteem), dodami preeksch atbildes 4 deenas ilgu laiku. Nepeekahpschanàs gadijumà tipografijas strahdneeki leek preekschà sasaukt ne wehlak par 21. oktobrî kopejas darba deweju un strahdneeku apspreeschanas. Ja lihds tam laikam nenotiks weenoschanàs, tad tipografiju strahdneeki no 27. oktobra ska ta sawus lihgumus par austeem. Schi lihguma lemschana tà tad ir atklahts usaizinajums uz streiku. Slepeni par streika ussahkschanu teek jo sparigi strahdats. „R. A."

Peterburga. Ari rekords. 19. oktobrî Peterburgas apgabalteesà eesahk isteesat prahwu pret kahdu Maksimu Petrowu, kursch bij apsuhdsets par 717 dokumentu wiltojumu. Apsuhdsetais strahdajis komisijà, kura gahdajusi weetas karâ zeetuscheem kareiwjeem. Sche winsch daschadàm personam isdewis wiltotus dokumentus, lai tee dabutu brihwbiletes preeksch braukschanas pa dselszeku. Tà ka par katru noseegumu apsuhdsetam jadod masakais 2 atbildes, tad to kopsuma masakais isnahk 1434. Zaur scheem wiltojumeem kronam nodarits ap 17,000 rublu leels saudejums. Interesanti atsihmet, ka apsuhdsetais no wiseem 717 wiltojumeem par wainigu atsihstas tikai 713, bet pahrejos 4 ar ihgnumu atraida. Starp leezineekeem ir ari daschas augstu amatu personas.

— Pret Kaspijas juhras lotscheem. Somu lotschu weetâ, kà sinams Somijas peekrastê nesen atpakal tapa eewesti tahdi no Kaspijas juhras. Tà ka wini peeteekoschi nepasihst weetejos apstahklus, tad teem ari beeschi ween gadas ar kugeem kibeles. Weenu no scheem lotscheem nu kugneezibas beedriba „Nawigators" bij saukusi pee atbildibas par nodariteem saudejumeem un teesa tam peespreeda samaksat beedribai par labu 591 Somu marças. Drihsumâ nahkschot isteesaschanâ wesela rinda schahdu prahwu.

Somija. Wiborgas burgomistrs Fagerstrems, par wisàm peedsihwotàm nepatikschanam un beidsot 6 mehneschus ilgo zeetuma sodu, kas tam tapa peespreests — tagad, kà sino, eesneedsis senatâ atluhgumos no amata.

Aleksandrowska. Spihdsinaschana ar nokaitetu dselsi. Jekaterinoslawas apgabalteesas delegazija bija schinis beenàs isbraukusi uz Aleksandrowsku isteesat prahwas. Starp zitu tur preekschâ nahza kahda prahwa par eelauschanàs sahdsibu. Starp apsuhdseteem bija kahds Owtscharenko, kursch pastahweja uz tam, ka winsch ir newainigs un ka „atsihschanos" no wina isspeedis aprinka slepenpolizijas pristaws Meklenburgzews, speesdams winam rokàs nokaitetu dselsi. Pee tam Owtscharenko ari pateesi usrahdija pee sawàm rokam dsilu bruhtschu rehtas. Schis atstahstijums atstahja uz teesu un uz wiseem klahtesoscheem dsilu eespaidu. Uz teesas preekschsehdetaja rihkojumu Owtscharenko leezibu eerakstija protokolâ, lai par to waretu sinot pristawa M. preekschneezibai. Tomehr, kà „Birsch. Wed." korespondents domà, tam nekahdu seku nebuhschot, jo gubernas waldê jau gadeem gukot wairak suhdsibas pret mineto pristawu, pee kam wina waina zaur leezineekeem esot pilnigi peerahdita, bet winsch tomehr neteekot saukts pee atbildibas un ari schoreis winsch droschi ween sweikâ iseeschot zauri.

Petropawlowska. Petropawlowskas apkaimê starp tureenes eemihtneekeem leelâ mehrâ isplatijusies kaschka epidemija. Preeksch zihnus ar epidemiju atwehleti 1200 rubli.

Zarizina. Uz Wolgas apgahsusès laiwa ar 8 swejneekeem. 4 no teem noslihkuschi.

— Pret Zarizinu uz Wolgas nogrima peldoscha koleras baraka, kura no peldoscha ledus gabala bij dabujusi suhzi.

Taganroga. No leelàs wehtras un atkalas ispostità telegrafa un telefona satiksme atkal atjaunota. Dahrsu ihpaschneekeem nodaritos saudejumus rehkina uz 10,000 rubleem.

Tschernigowa. Atjaunota kugu satiksme starp Kijewu un Tschernigowu. Temperatura rahda 7 grabus siltuma.

Widseme.

Walsts domes wehleschanas.

Widsemes gub. awischu treschdeenas numurâ issludinati wisu 78 gubernas balsotaju wahrdi. Winu starpâ ir 49 wahzeeschi, t. i. wisi 43 leelgruntneeku preekschstahwji un bes tam no pilsehtneeku I. kurijas Trampedachs Zehsu, Rambachs Pernawâ, barons f. Engelhards — Wilandê, barons Nolkens — Arensburgâ, profesors Dehio un sw. adw. Liwens Terbatâ; tahlak 14 latweeschi (7 semneeku balsotaji: Gailits no Rigas aprinka, Pelzs un Franzs no Walkas apr., Dahrsneeks un Mahlinsch no Zehsu apr. un Krastinsch un Enselinsch no Walmeeras apr., 5 pilsehtneeki: Korsts un Polis no Rigas apr., Dr. Appings un Musches no Walmeeras, un Zihrulis no Zehsim un 2 strahdneeki: Meesaks no Bolderajas un Baltinsch no Zehsim. Latweeschu semneeku balsotaju starpâ, no kureem ewentueli waretu tikt nemts deputats uz walsts domi, naw neweena ar augstaku isglihtibu; wideju isglihtidu bandijuschi Pelzs un Enselinsch (beiguschi sen. aprinka skolu), un Franzis (sen. Walkas seminarâ). Tad ir wehl 14 igauni (5 semneeku balsotaji Achmans no Werawas apr., Weisons no Pernawas apr., Loritss no Wilandes apr. (ar pilsehtas skolas isglihtibu), Punabs no Sahmsalas (ar skolotaju seminara isglihtibu) un Ramots no Terbatas aprinka (ar wideju isglihtibu); 8 pilsehtneeki: Meritons un Hellats no Walkas, Metliks un Suits Werawâ, Pelds un Aule Terbatâ, Kurwizs Arensburgâ un Tomma Pernawâ un 1 strahdneeks — Weibers no Terbatas. Beidsot 1 kreews — meerteesnesis Wasilkows no Wilandes II. kurijas. Par kandidateem min wahzeeschus baronu Meiendorfu un Wolfu no leelgruntneekeem un Kaulbachu waj Liwenu no pilsehtneekeem. Bet kas buhs no semneeku puses, par to buhs janolemj latweeschu un igaunu balsotaju preekschsapulzei 24. oktobrî R. L. Beedribas namâ.

Riga. Proklamazijas. Otrdeen un treschdeen bija isplatitas proklamazijas rekruteem, kurâs tee musinoti pret kara klausibu; bet zitas walsts domes wehletajeem par labu sozialdemokratu kandidatam.

— Schandarmerija apzeetinajusi otrdeenas naktî Nikolaja eelâ 69, Rigas palidsibas beedribas krahj-aisdewu kases waldes preekschneeka Wilsona dsihwokli 12 zilwekus ar winu paschu, kuri bijuschi tur sapulzejuschees apspreest kases preekschneezibâ raduschos schkelschanos, bet par wineem sinots, ka wini noturot slepenu, rewoluzionaru sapulzi.

Kursi gimnastikas skolotaju sagatawoschanai widus skolam teek atwehrti, sahkot ar nowembra mehnesi, pee Rigas mahzibas apgabala waldes. Kursâ war peedalitees ari privatpersonas. Mahzibas notiks Nikolajs gimnasijas manejchâ. Kursus pahrsinàs tautskolu direktors P. Ruzkis, pee kura kursisti war peeteiktees.

Ikschkile. Bijuschà Scheremetjewa lehgera nometne teek patlaban no pilsehtas muischu waldes sadalita apm. puhrweetu leelos gruntsgabalinos apbuhweschanai ar wasarnizam. Eewehrojot koschos apstahdijumus uz scheem gabalineem, pilsehtas tuwumu, kà ari kalnainà apwidus weeglo gaisu, jazer, ka pirzeju un namu zehlaju netruhks.

— Ikschkiles 2-klasu ministrijas skolas staltais muhra diwstahwu nams patlaban tuwojas gatawibai, tà ka scha mehnescha beigàs sagaidami atklahschanas swehtki.

Walmeera. Jaunu dselszeku komisija Peterburgâ issazijàs preeksch Moisekilas-Rigas linijas buhwes konzesijas doschanas Rigas-Smiltenes dselszeka sabeedribai un Pirmai peeweddselszeku beedribai.

Pernawa. Jau daudskahrt rakstits par zeluloses fabrikas „Waldhof" raditeem nehigienisKeem apstahkleem Pernawas upê un pilsehtâ. Tagad leelakà dala Pernawas pilsehtas domneeku peeprasijusi zaur pilsehtas galwu Brakmani, kahdus solus fabrika domà spert, lai min. apstahkkus nowehrstu. Brakmanis tad ari sinojis pehdejâ pilsehtas domes sehdê, ka fabrika pati jau eerosinajusi jautajumu par sperameem sokeem. Wispirmâ kahrtâ zentschotees nowehrst fabrikas skursteenu duhmu kaunu eespaidu, bet tad nahkoschâ pawasarî wilkschot no fabrikas taisni uz juhras lihzi leelu apakschsemes rori, pa kuru netihree uhdeni aispluhdìs un neeekluhs wairs Pernawas upê. Ar scho isskaidrojumu pilsehtas dome apmeerinajàs.

Terbata. „Postimees" agrakais redaktors Tenisons eesahzis izzeest aresta sodu par kahdu karikaturu „Postimees" satiriskâ peelikumâ „Sädemed".

Dedsinaschanas Widsemê.

— No Aiskraukles. 15. oktobrî, ap pulksten 10 wakarâ, nodega schejeenes muischas milsigais labibas schkuhnis, 40 asis gara ehka, kurâ atradàs gandrihz wisa scha gada muischas lauku rascha. Schkuhnis ar labibu bij apdroschinati par 10,000 rbl., bet pateesee saudejumi sneedsas pee 20,000 r.

— No Skrihwereem. Schejeenes Ogleneeku plawàs 12. okt. nodedsinats schkuhnis ar 80 birkawam seena, kas nebij apdroschinats.

— Naktî no sestdeenas uz swehtdeenu sadega schejeenes Upischu saimneekam 2 seena kaudses, tà ka naw wairs ko dot lopeem un lopbaribas truhkums jau no pascha rudens klaht. „R. A."

No Birscheem. Leelzeka malâ, kursch wed uz Jekabmeestu, aug resna preede. Stahsta, ka sem schis preedes apslehpta nauda no 1812. g. kara. Sakarâ ar schahdeem stahsteem preede beeschi naktîs teek apzeemota no „kara kases" meklejajeem. Tà ari tagad kahdâ naktî pee preedes israkta leela bedre.

No Silazes. Nedroschiba. Schejeenes apkahrtnê, kà redsams, organisejusès saglu banda, kura zitkahrt meerigo meestinu pehdejâ laikâ padara nedroschu. Kahdas nedelas atpakal tirgotajam Sch. uslausa weikalu un issaga 70 rbl. naudas un daschus sihda lakatus. Domajams, ka ta pate banda naktî, 7. oktobrî, uslaususi ari Konsumweikala pakkambari un nolaupijusi mantibas 50 rbl. wehrtibâ. Tajâ paschâ naktî weetejais kapraznis pamanijis saglus pee sawa barokla, bet istrauzeti, tee aisbehguschi. „L."

No Wilandes. Dselszeka atpirkschana. „Fell. Anz." sino, ka waldiba esot nodomajusi atpirkt Wilandes-Pernawas schaurisleeschu dselszelu. Schi pirkschana stahwot sakarâ ar kara ostas buhwi Rewelê. Pehz ispirkschanas scho dselszeku pahrwehrtischot par platsleeschu dselszeku.

Terbata. Augstskola. Terbatas universitatê, kà „Prib. Kr." sino, schimbrihscham ir 2,450 studenti, kuri pa atsewischkàm sakultatem isdalas sekoschi: Teologiskâ fakultatê 160, juridiskâ — 590, medizinskâ — 1230, wehsturiski-filologiskâ — 120 un fisiko-matematiskâ — 355 studenti. Schinî gadâ peenemti 400 jauni studenti. Jaunu klausitaju peenemschana, ar mahzibas apgabala kuratora sewischku atlauju, turpinasees wehl wisu oktobra mehnesi wisàs fakultatês, isnemot medizinisko fakultati.

No Prauleenas. Ir koti nosodami, kad tà sauzamàs kulschanas talkàs leeto stiprus alkoholiskus dsehreenus, kas beeschi nowed pee neusmanigas rihzibas. Tà zaur tahdu neusmanigu rihzibu schejeenes Schwagulu mahjàs kahdam Juram Oscham kulmaschinâ tika norautas abas rokas. Zaur stipru asinu notezeschanu zeribas uz dsihwoschanu nelaimigam neesot. „R. A."

Kurseme.

Leepaja. Mahzitajs Rudolfs Schöns 18. oktobrî sch. g., pulksten 11 wakarâ pehz ilgas slimibas nomira, buhdams 65 g. wezs.

Mahzitajs Schöns ir dsimis kà mahzitaja dehls, Sakaslejâ 17. aprilî 1847. g., apmeklejis Leepajas gimnasiju un pehz

tam studejis Terbatâ no 1170.—1875. g. teologijas sinibas. Sawu praktisko gadu winsch nokalpojis wispirms Smiltenes un tad Meschа muischas draudsês. 1877. g. winsch tika ordinets par Kretingas draudses mahzitaju. 1880. winsch pahrgahja uf Scheimes draudsi un no aprika mehnescha 1882. gada lihdf 1906. g. darbojàs kà Leepajas Sw. Annas draudses mahzitajs 1897. g. winsch tika apbalwots ar selta krustu. Sawus 24 gadus pee Sw. Annas draudses winsch nokalpojis ar retu isturibu, atsinibu un mihlestibu, seedodams leelajâ draudses darbâ wisus sawus spehkus. Wina laikâ Sw. Annas basniza tika pahrbuhweta tagadejâ weidâ un winsch nodibinaja pee draudses ari swehtdeenas skolu. „L. At."

— Leela loma Leepajas apgahdaschanai ar galu peekriht Kaunas guberna. Bet kamehr Wahzijas robescha atwehrta Kreewijas galas raschojumeem, Kaunas guberna pahrpildita ar wahzu galas uspirzejeem, kuri Leepajai nolemto galu aisgahdâ pahr robeschu un tahdâ kahrtâ Leepajâ tagad sazel galas zenas. Pee pahrtikas prezem, kuru zenas Leepajâ pehdejâ gadâ stipri zehluschàs, peeder ari silkes. Par pehdejo sadahrdsinaschanu esot japateizotees kahdam skotu-norwegu sindikatam, kursch pehdejâ laikâ nodibinajees un zenschas monopoliset wisu silku tirdsneezibu.

— Schejeenes kreewu laikrakstu „Golos Libawi" tagad paraksta kà atbildigais redaktors tautskolotajs J. Stuhrits.

Saldus. Meestinâ nodibinats jauns polizijas usrauga amats. Schis polizijas eerehdnis atrodas sem Kuldigas aprinka preekschneeka. Saldus meestinsch maksà polizijas usraugam 600 un muischneeziba 400 r. algas gadâ.

Krimunas. Dselszeka klisma. 18. oktobrî ap pulksten pus 9 rihtâ, pee Krimunu stazijas isdarija manewrus, pahrstahdot pretschu brauzeenu № 402, kursch bija peenahzis no Moscheikeem. Tanî paschâ laikâ Krimunu stazijai tuwojàs no Rigas nahkoschais preetschu wilzeens № 403. Pehdejo maschinists zeka krituma dehl nepaspehja apturet, tà kà tas ar leelu spehku usgruhdàs uf manewrejoschâ wilzeena pehdejeem wagoneem, kuri nogahja no sleedem un sabojajàs. Sabojats ari zelsch. Uf notikuma weetu no Rigas isbrauza tuhlin palihga lokomotiwe, Kà ari ari augstaki dselszeka eerehdni un strahdneeki, lai notihritu zelu un atjaunotu satiksmi uf liniju. Nelaime ar laudim nenotika. „Ds. W."

No Wandsenes. Sahdsiba. Naktî no 3. uf 4. oktobri issagtas schejeenes Dihtschu mahjâs dsihwojoscham J. W. is aisslehgta wahguscha daschadas leetas 65 rbl. 40 kap. wehrtibâ. v.

No Wadakstes pagasta. Sahdsiba. Kalna Juru mahjâs dsihwojoscham F. S. uslaususchi nesinami laundari naktî uf 5. oktobri klehti un issaguschi daschadas leetas 279 r. wehrtibâ. v.

No Penkules. Sahdsiba. Jaun-Schagares maspilsonim R. K. peederoschâ material-pretschu bodê, kura atrodas bijuschâ basnizas krogû, eelaususchees nakti uf 13. oktobri nesinami laundari un issaguschi tur daschadas prezes par 1943 r. Sagli bijuschi braukschus. v.

No Jelgawas.

Jelgawas apgabala teesa isteesaja 15. oktobrî sekoschu apsuhdsibu:

1) Pret Perebrodskas pilsoni (Wilnas gub.) 23. g. w. Luku Nikitiku, Nowo-Aleksandrowskas pilsoni (Kaunas gub.) 25 g. w. Alekseju Sagorski un Pliskas pag. (Wilnas gub.) 25 g. w., Michailu Domaschu par lamaschanos. 29. junija sch. g. ap pulkst. 2 deenâ Jelgawas-Bauskas aprinka preekschneeks barons G. Sass satika Jelgawâ uf dsels tilta minetos trihs apsuhdsetos. Garam ejot L. Nikitins, warbuht aiz neusmanibas, pagruhda aprinka preekschneeku, uf ko pehdejais taisija Nikitinam peesihmi, lai eet usmanigaki un negruhsta garam ejoschu publiku. Tuhdal wisi trihs sahka to lamat, nosaukdami to par „сволочъ," „брадяга". Pee atbildibas saukti tee par wainigeem neatsinàs, jo esot bijuschi peedsehruschi un neko neatminot, bet M. Domasch taskaidroja, ka neesot ne bijis peedsehris, nelamajis. Teesa peespreeda wiseem trim 1 mehnesi aresta pee polizejas.

Kursemes zeetumu inspektora kanzelejâ peelaisti par kanzelisteem Samuels Ansons un Antons Harkewitschs.

Siltas brokastis lihdf schim lehti dewa weetejâ krona gimnasijâ. Tagad ihpascha damu komiteja eewedusi schahdas brokastis ari realskolas skolneekeem. Brokastu galdu pahrsinàs skolneeku mahtes un skolotaju kundses ar direktora Lischina kundsi preekschgalâ. Glahsi tehjas pahrdoschot par 1 kap., glahsi kakao par 3 kap., kruhsi kakao par 5 kap., siltas desinas 4 kap. pahrî un t. t.

Atrasts sirgs. Uf Jahnischkes schosejas, 3. wersteê no Jelgawas atrasts behrs sirgs. Wina ihpaschneeks to war saņemt pee aprinka preekschneeka jaunakà palihga Suschewitza kunga.

Masgadejo sagleun banda atkal darbâ. Pehz isgaka starpbrihscha masgadejee sagleni sahk atkal rihkotees. Pehdejâ laikâ trihs no teem D., N. un R. nosaguschi kahdam ehdamu leetu pahrdewejam pee tirgus laukuma wairak kà simtu olu un pahrdewuschi tàs kahdai tirgotajai Dambja celâ. Diwus no teem polizija jau apzeetinajusi.

Peepeschs nahwes gadijums. Salajâ celâ № 29 dsihwojoschais 45 g. wezais Wentspils pulka apakschpalkaneeks Wl. J. peepeschi sawâ dsihwoklî nomiris.

Apzeetinats garnadsis. 19. oktobrî apzeetinaja uf krahmu tirgus Jaunjelgawas aprinka, Daudsawas pag. semneeku P. Sk., kursch weetejam tirgotajam R. bij nosadsis pahri kurpju un bikses — 7 rbl. wehrtibâ.

Wehrâ nemamas adreses:

Jelgawas Laukf. Beedribas Krahj-Aisdewu Sabeedriba,
Jelgawâ, Katoku celâ 44, tel. 62. Kantors atwehrts darbdeenâs no pl. 10—2
Bilanze 30. septembrî 1912. g. **5,972,771 rub. 21 kap.**

Leel-Sesawas krahj-aisdewu kase Jelgawâ,
Jelg. Laukfaimneezibas Beedribas namâ, Katoku celâ 44. Kantors atwehrts darbdeenâs no pulkst. 10—2. Bilanze **767,438** r. **47** kap.

Latweeschu Sawstarpiga Apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina wisadu mantu pret **uguni**). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku celâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina celâ 28, zitur nodalas un agenturas.

Latweeschu Sawstarp. Dsihwibas apdroschinaschanas Beedriba
apdroschina uf mirschanu un sadsihwoschanu **kapitalus, muhscha rentes** un **behru naudas** (no 50 rbl. sahkot). Zentralkantors Jelgawâ, Katoku celâ 44, Rigas kantors Leelâ Kehnina celâ 28, zitur nodalas un agenturas.

K. Berris un Ko. Jelgawâ, Leelajâ celâ Nr. 3.
Leelakà spezialitate glaunu apgehrbu isgatawoschanâ. Bagats krahjums gatawu apgehrbu angtu- un eekschsemes drahnu un drehbneeku peederumu. Drehbneekeem eewehrojams rabats.

Jelgawas Laukf. Beedribas Konsuma Weikals.
Katoku celâ Nr. 44. Telef. 74. Wisadas kolonial- un materialprezes, miltus, gruhbus, putraimus u. t. t. leelumâ un masumâ.

Tirgotaju un Ruhpneeku Ekonomiskà Sabeedriba.
Walde **Rigâ,** leelâ Kehninu celâ Nr. 27, nodalas **Jelgawâ,** Katoku celâ Nr. 46 un 37 un **zitâs pilsehtâs.** Wisadas ruhpneezibas maschinas un rihkus, elektrotechniski peederumi, dsirnawu maschinas un akmenus u. t. t.

W. Lasmans
brehbneeks
Jelgawâ, Leelajâ celâ Nr. 6.
Leels krahjums eekseh un ahrsemes stoffu.
Glihti uswalki
no **35** rubli sahkot un dahrgaki.

Wadmalas un manufakturas Sabeedriba
Jelgawâ, Pasta celâ Nr. 1.
Drehbes leelâ iswehlê no wisslawenakàm **eekseh- un ahrsemes fabrikàm.** Kà ari leels lehgeris gatawu glihtu uswalku un mehteku

Sirgu tirgus daudf plahnaks par aprila tirgu. Peedalischanàs no lauzeneeku puses paknapa. Schihdu un tschiganu kà jau parasts. Pehdejee schmauz nabadsigos, pirmee bagatneekus. Tà, kahds weetejais fabrikants nopirzis no schihda weselu sirgu par 250 rubl., kursch otrâ rihtâ israhdijees uf pakalschkahjam pawisam klibs. Ja, ja, schihdi un tschigani scho leetu prot.

Silku sindikats. Skandinawijas silku tirgotaji nodibinajuschi sindikatu un, saprotams, tuhlin sazehluschi silku zenas, lai sawâs nepeepildamâs kabatâs saraustu jo wairak masturigu zilweku graschus, jo silkes ir weens no barba lauschu galwenakeem pawalgeem. Bet zerams, ka sindikata nodibinataji sawa plana isweschanâ atdursees uf gruhti pahrwarameem schkehrschleem, jo silkes ir tahda preze, kuru noliktawâs deesgan ilgi newar turet; bes tam schaî gadâ padewusees koti laba silku sweja.

Aplaupischana. Sloka dsihwojoschais K. G. un Leel-Behrsê dsihwojoschais J. F. bij 15. oktobrî, pa loschu laiku, eegahjuschi Petersona trakteera atejas weetâ. Tur teem usbrukuschi diwi nepasihstami wihreeschi un atnehmuschi pirmajam sudraba kabatas pulksteni un kabatas drahninu 8 rbl. 20 kap. kopwehrtibâ, bet otram sudraba kabatas pulksteni ar melnu kehdi 8 rbl. wehrtibâ un 3 rubli naudas. Par wainigeem tika ussihmeti Kostromas gubernas semneeks A. S. un Tukuma maspilsonis G. Z., kuri sahdsibas dehl no teesas ir jau sodîti. Winus apzeetinaja un nodewa teesai.

Katoku celâ Nr. 26 garamgahjeju wehribu peewelk pee seenas peestiprinata dabiga leeluma strauta bilde. Par 5 kapeikam war dabut scho sweschas semes eemihtneeku redset. Bet kahdi ir skatitaju brihnumi, kad warenà tuksnescha eedsihwotaja weetâ eerauga wahju, nopluskuschu putneli, kuram wehl diwas treschdalas truhkst, lai sasneegtu tahdu augumu, kahds uf bildes usmahlets. Peedewam wehl opkalpotajs pastahsta, ka „Emus" esot 20 gadu wezs, mahte tam nomirusi u. t. t. Netruhkst ari lehttizigu apmekletaju; sewischki uf loschu laiku Jelgawâ sabraukuschee lauzineeki apmeklê scho brihnuma „putnu" leelâ skaitâ.

Dadsis.

Sehdsibas. Alus bodes turetajai L. Z., Katoku celâ Nr. 56, laikâ no 4.—5. oktobrim issagta kastite ar selta pulksteni un kehdi 96 rbl. wehrtibâ un selta broschu 8 rbl. 50 kap. wehrtibâ. Kastite ar minetàm leetàm bijusi noglabata gultas pehlî.

— Swehtes Dreimanos dsihwojoschais G. W. sinoja slepenpolizijai, ka tam naktî uf 19. oktobri issagts baroklis 40 rbl. wehrtibâ. Wilhelma celâ № 10 dsihwojoschai A. D. ar peelaikotos atslehgas palihdsibu issagtas 17. oktobrî daschadas drehbes 17 rbl. 80 kap. wehrtibâ. Dihka celâ dsihwojoscham W. T. issagti 16. oktobrî 28 rubli naudas, kurus tas glabajis aisslehgtâ lahdê.

Basnizas sinas.

Deewkalposchanas Jelgawas Sw. Annas basnizâ.

Deewkalposchana: Swehtdeen, 28. oktobrî plkst. 10 no rihta mahz. Fr. Bernewitzs.

Kristiti: Selma Katrine Anna Gruhba; Roberts Wilhelms Boitmans; Anna Pauline Bilbart; Katrine Erna Wihtol; Karlis Oskars Alfons Windts.

Ussaukti: Teodors Wikmans ar Dori Preede; Kristaps Geinerts ar Anneti Seltin; Jehkabs Woldemars Buschs ar Augusti Olgu Weinbrand; Janis Rahzenis ar Dori Wihtol.

Dahwanu eenahzis: Swehtdeen, 21. oktobrî Palihds. lahdei 4 rub. 29 kap.

Deewkalposchanas Jelgawas Nikolaja basnizâ.

Swehtdeen, 28. oktobrî, pulksten 1/2 10 no rihta, mahzitajs Reinhards.

Behrnu deewkalposchana pulksten 1 pusdeenâ.

Ussaukti: Geberts Roberts Eigenfelds ar Elisi Christini Waldauski; Jakobs Schalinsch (Schakners) ar Lihbi Druwa; Kristaps Geinerts ar Anetti Seltin; Indriks Upmans ar Greetu Stender; Juris Fritzs Schanos Wanags ar Jetti Sahle; Karlis Osols (Osolas) ar Almu Lilliju Kruseet; Janis Oswalds Feldbergs ar Ottiliju Anetti Apin; Jahnis Upmans ar Johanu Elisabeti Adelheidi Grüntal.

Mirusschi: Ernsts Seetinsch 69 g. w., Anette Olga Fischer 23 g. w., Ansis Freimanis 86 g. w., Frizis Stefani 67 g. w., Minna Tehraud 22 g. w., Andrejs Willinskis 70 g. w., Karline Anderson, dsim. Vogel 70 g. w.

Wisjaunakàs sinas.

Kesariskàs Augstibas Tronamantineeka slimiba.

Ofizieli issino, ka Keisariskàs Augstibas Tronamantineeka slimibas gruhtais periods pahrlaists. Tapat sino, ka Winu Keisariskàs Majestates issaka sirsnigu pateizibu teem, kas issazijuschi sawu lihdsjuhtibu Keisariskàs Augstibas slimibas gadijumâ.

Kelnê, 4. nowembrî. Te peenahkuschas bepeschas, ka pehz konsulu sinam Salonikos stahwoklis wisai kritisks: saldati dumpojas aiz bada un disziplinas truhkuma. Dsird, ka wehstneeki Konstantinopolê spreesch par aizsardsibas solu sperschanu ahrsemneeku labâ; angku un frantschu kreiseri jau esot peenahkuschi Saloniku tuwumâ.

Berlinê, 3. now. Wolfa agenturai telegrafê no Konstantinopoles ofizielu paziņojumu, ka turku armija peespeesta atkahptees uf Tschataldschinas liniju.

Londonâ, 3. now. Reitera agenturai sino no Konstantinopoles, ka Turzija luhgusi leelwalstis, lai beidf kara darbus un eesahk meera sarunas.

Konstantinopolê, 3. now. Nodibinajusês komisija, kura isstrahdajusi noteikumus par lihdsekleem, kà nodroschinat kahrtibu pilsehtâ. Komisijas presidents ir eekschleetu ministrs, lozekli — pilsehtas preekschneeks, polizijas un schandarmerijas preekschneeks. Eelu sargi pawairoti. Tiltus apsargà. Apzeetinati 35 agitatori.

Korlu (Tscharlu) bulgari atkal eenehmuschi atpakal. Turki nekahrtibâ bodas uf Konstantinopoli.

Ihpaschneeze: „Latweeschu Literariskà (Draugu) Beedriba."
Apgahdataja: Sabeedriba „**Latweeschu Awises.**"
Atbildigais redaktors: **M. Puinsch** (Purinu Klàws).

Baltijas Domenu Walde

zaur scho pasino, ka sekoschôs deenâs tiks notureti torgi dehl apakschâ sihmetu krona muischu un obroka gabalu isnomaschanas:

24. oktobrî. Wentspils apr. polizijas waldê isnomàs uf 48 gadeem 19 nometinaschanas gabalus Wentspils meschâ, 59-tajâ un 70-tajâ eezirknos, semes platschums no 400—789 kwadrat ofis gabals. Solischana sahksees no 15—20 rbl. par gabalu. Salogs — pusgada maksa.

25. oktobrî. Jelgawas-Bauskas apr. polizijas waldê isnomàs: 1) uf 12 gadeem bijuscho Wiskalu muischas Plosta krogu (Flossen), Dobeles apr., semes platschums 2,08 desetinas. Solischana sahksees no 245 rbl. Ehku wehrtiba 1960 rbl. Salogs — gada maksa un 1/8 ehku wehrtibas; 2) no 6—12 gadeem diwdesmit tschetrus Wiskalu muischas dahrsa gabalus, leelumâ no 0,95—3,11 desetinas katris. Solischana sahksees no brihwas zenas. Salogs — gada rente.

26. oktobrî. Sunakstes pag. waldê isnomàs uf 12 gadeem bijuscho Leel-Sunakstes Pihragu krogu, Jaunjelgawas aprinki, semes platschums 17,06 desetinas. Solischana sahksees no 63 rbl. 83 kap. Ehku wehrtiba 1930 rbl. Salogs — pusgada maksa un 1/8 ehku wehrtibas.

31. oktobrî. Baltijas Domenu Walde, Rigâ, isnomàs 1) uf 24 gadeem Rendes uhdens dsirnawas „Meschsileni", Kuldigas apr., semes platschums 19 desetinas. Solischana sahksees no brihwas zenas. Ehku wehrtiba 6975 rbl. Salogs — gada maksa un 1/8 ehku wehrtibas. 2) uf 24 gadeem tschetrus neapbuhwetus semes gabalus, kas atrodas pee Zehres dselszeka stazijas, Talsu apr., leelums 1120—1400 kw. ofis, preekschapbuhweschanas jeb noliktawas. Solischana sahksees no 22 rbl. 40 kap. lihdf 42 rbl. Salogs — gada maksa. 3) uf 18 gad. Palmu muischas maso muischu „Wezmuischa", Walmeeras apr., semes platschums 16,55 deset. Solischana sahksees no 90 rbl. Ehku wehrtiba 1025 rbl. Salogs — gada rente un 1/8 ehku wehrtibas. 4) uf 22 gadeem Wilandes apr. otrodsos muischâ „Aidenhof", semes platschums 455,25 desetinas. Solischana sahksees no brihwas zenas. Ehku wehrtiba 10,200 rbl. Salogs — gada rente un 1/8 ehku wehrtibas. 5) uf 12 gadeem Wiskalu muischu, Dobeles apr., semes platschums 42,93 desetinas. Solischana sahksees no 627 rbl. Ehku wehrtiba 10,805 rbl. Salogs — gada maksa un 1/8 ehku wehrtibas. 6) uf 24 gad. Wez-Karrishofas maso muischu „Pekre", Pernawas apr., semes platschums 141,61 desetinas. Solischana sahksees no brihwas zenas. Ehku wehrtiba 1105 rbl. Salogs — gada maksa un 1/8 ehku wehrtibas.

1. nowembrî. Leel-Sesawas pag. waldê isnomàs uf 12 gadeem bijuscho Leel-Sesawas Wanku krogu, Dobeles apr., semes platschums 23,74 des. Solischana sahksees no 252 rbl. Ehku wehrtiba 1400 rbl. Salogs — gada maksa un 1/8 ehku wehrtibas.

Wellaskas pag. waldê isnomàs uf 12 gadeem Wellaskas rentes gabalu „Kjuira", Pernawas apr., semes leelums 4 des. Solischana sahksees no 10 rbl. Salogs — pusgada maksa.

Aidenes pag. waldê isnomàs uf 12 gadeem Aidenes slehgto basnizas krogu, Wilandes apr., semes platschums 14,75 desetinas. Solischana sahksees no brihwas zenas. Ehku wehrtiba 1700 rbl. Salogs — gada rente un 1/8 ehku wehrtibas.

Sihkus nomas noseziumus interesenti war katrâ laikeeskatitees Baltijas Domenu Waldê, pee krona muischu usraugeem un meschsargeem.

Pahrwaldneeks A. Afpenskij.
Darbwescha w. K. Wegner.

Pasta eelâ Nr. 6
pretim Katrines eelai.
Telefons 602.

Peenem sobu slimneekus
ikdeenas no plkst. 9—1 deenâ un no plkst. 3—6 pehz pusdeenas. Pagatawoju mahkl. tobus ar un bez platiem, selta kronischus, skruhwes sobus, porz. un selta plombas.

Dts J. Arons.

Sobu slimneekus
peenemam katru deenu no pulksten 9 lihdz 6. Sobus iswelk bez sahpem. Mahkfligi sobi ar waj bez platem. Wisadas plombas. Spez. selta sobu kroneem, porzelana un selta plombam. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.

S. Brande un P. Brande,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 11.

Peenem sobu slimneekus
ikdeenas no 10 lihdz 1 un no 3—6.
Spezialists selta sobu kroneem (Goldkronen) un ar **bifti eeleekameem** (Stiftzähne) bez platem.

Dentists **M. Kaplans,**
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 31.

Peenemu **sobu slimneekus** ikdeenas no plkst 9½—1 un 4—6.
Spezialitate: eeleek mahkfligus sobus, porzelana plombas un iswelk sobus gluschi bez sahpêm. Lauzeneekeem eewehrojami paseminatas zenas.

Jelgawâ Leelajâ eelâ Nr 6.
Gutman-Rathans.

Akziju Sabeedribas
J. Hertel
apteeku pretschu pahrdotawâ
Jelgawâ, Pasta eelâ № 13.
Peedahwâ wisadas laukfaimneezibâ, dahrskopibâ un mahjfaimneezibâ wajadsigâs **apteeku prezes.**
Logu ruhtis wisados leelumos **Ellas** un **wilnas krahsas, seepju sahli** un **klorkalki. — Parfimerijas un seepes.**
Gumijas prezes.

Lauku apteeku
saweenotu ar mineraluhdena eestahdi un eerihkojumu preeksch sahku pretschu pahrdotawas, labakajâ weetâ Widsemê Gada apgrosijums 12,000 rubku, war tikt ari paplaschinata, teek sem isdewigeem noteikumeem lihdz eerehkinot
2 muhra namus
pahrdoti.
Tuwakas sinas paſneedz **Rigâ, Tirgonu eelâ Nr. 1, dz. 5.**

„Latweeschu Awises"
redakzijas isdewumâ
nupat kâ isnahza
Uhdens wirpuli.
Henrika Senkewitscha romans.
Tulkojis Fridis.
Makſâ 45 kap.

Karlis Kahns,
Jelgawâ, Leelajâ eelâ Nr. 9,
(Pasta eelas stuhri).
Jaunatwehrts
manufakturas, tuhka, sihda un baltpretschu weikals.
Arween peenahk jaunas modes parahdibas no pirmklasig. fabrikam.
Lehtas, bet noteiktas zenas.

A. R. Bogdanowa
tabakas fabrikas noliktawa
Jelgawâ, Pasta eelâ № 4, eeteiz wislabakâs papirosu tschaulites (hilses) iz pascha auto-mech. fabrikas
„Sankt Gotthard",
starp tâm: koka kastitês par 250 gabalu, kâ ari **Berlines** 100 gab. ar labu mundstiki katrâ kastitê un „Zarskija" ar glihtu walsts ehrgli.
Smarschiga tabaka: **Halis** ¼ mahrz. 46 kap., ⅛ mahrz. 23 kap. **Maikapara** spezialtabaka: **Swesda** № 40, nepahrspehjama labuma. Papirosi wisas wairak peedzasitas sortes par lehtâm zenâm.
NB. Atkalpahrdewejeem wislabakâ eepirkschanas weeta.
Tabaka 3 sorte jau no 70 kap. mahrzina un **zigarus** no 7 rbl. 80 kap. no 1000 sahkot.

---

600 preekschmetu par 2 rub. 90 kap.
25 rublu weetâ.
Lai eepasihstinatu muhsu firmu mehs issuhtam tikai schis awises lasitajeem **600** derigus un wehrtigus preekschmetus starp teem, **gresnis kabatas pulkstens ankers,** uz 10 gadu galwoschanu, dublê selta kehdi, kungu waj dahmu dublê selta gredsenu ar Amerikas briljanteem, tahdu pat kravates adatu, broschu un auskarus neatschkiras no teem, kuri makſâ 200 rbl., kreetnu ahdas portmaneju, neseferu un wehl watrak kâ 500 interesantus un derigus preekschmetus. Wisus 600 preekschmetus issuhtam tikai par **3 rbl. 90 kap.** (pulkstens weens pats atsewischki ween makſâ 6 rubli). Par peesuhti chanu uz pehzmaksu no 1—2 garnituram weenâ reisâ 55 kap. Sibirijâ 95 k. Gadijumâ ja nepatihk nemam atpakal un atdodam naudu.
Adrese: O-во „Меркурій" Лодзь Л. 44.

Mahzeklis
war peeteiktees pee kurpneeka **Billerta,** Jelgawâ, Dobeles un Zeikauschu eelu stuhri.

No Waldibas apstiprinata **Hedeke un Co.** marka № 4530.
Luhdsam noraidit wiltojumus un wisadus pakaldarinajumus un pirkt tikai ihstâs ar aissargu sihmi un kreetnu waldibas muitnizas plombu apsihmetâs
Hedeke un Co.
fwezes
ANUSOL.
Eewehlam ahtrai un sekmigai
Hemoroja
isahrsteschanai, scho ismehginato un no ahrsteem par labako atsihto lihdzekli.
Makſâ 1 r. 75 k.
Dabonams apteekâs un apteeku pretschu weikalos. Preekschstahwis Kreewijâ
prow. E. Jürgens
Wolchonka, Maskawâ.

Zentral-moderneeziba
Rigâ,
Plettenberga eelâ Nr. 5,
telefons 20-60,
wehlas pirkt katru daudsumu
peena
par gada zenu 7 kap. stopâ.

Jelgawas Laukſaimneez. Beedribas Krahschanas-Atsdoschanas Sabeedriba,
Jelgawâ, Katolu eelâ 44. Telefons 62.

Sabeedribas bilanze 30. septembrî 1912. g.
5,972,771 rub. 21 kap.

Sabeedribas bilanze bija:

1911. g.	31.	dezembrî	5,119,150 rub.	37 k.
1910. „	„	„	3,846,207 „	74 „
1909. „	„	„	3,012,856 „	54 „
1908. „	„	„	2,482,661 „	46 „
1907. „	„	„	1,946,968 „	24 „
1906. „	„	„	1,443,094 „	42 „
1905. „	„	„	999,767 „	74 „
1904. „	„	„	837,356 „	67 „
1903. „	„	„	645,640 „	01 „
1902. „	„	„	413,771 „	76 „
1901. „	„	„	230,608 „	68 „
1900. „	„	„	109,560 „	77 „

Sabeedribas kantors atwehrts darbdeenam no pulkst. 10—2 deenâ.

Sabeedriba makſâ par noguldijumeem 3—6%, rehkinot no noguldischanas deenas.

Par aisdewumeem aprehkina 6—8%.

Peeprasijumus pehz aisdewumeem isspreesch pirmdeenâs un zeturtdeenâs. Aisdewumi teek issneegti uz obligazijam (nekustinameem ihpaschumeem), wehrtspapireem un uz galwoschanu.

Noguldijumus war eesuhtit ari pa pastu waj zaur walstsbankas kantoreem un nodalam kâ ari rentejam uz Jelgawas Laukſaimneezibas Beedribas Krahschanas un Aisdoschanas Sabeedribas tekoscha rehkina Jelgawas rentejâ Nr. 63659. Eesuhtito naudu sanehmuse Sabeedriba isgatawo noguldijumu sihmi pehz noguldītaja wehleschanâs un to winam pa pastu issuhta. Uz noguldītaju wehleschanos ari noguldijumu prozentes teek pa pastu issuhtitas un tâpat ari pee noguldijuma atmaksas noguldītajam peenahzigâ summa war tikt pa pastu waj zaur renteju peesuhtita.

Walde: agronoms J. Bisseneeks, D. Kahnbergs un agronoms J. Brasda.

Nr. 13. Kolonadu eelâ Nr. 13.
Atliktu pretschu ispahrdoschana.

Kungu apgehrbu drehbes.	*Kungu wirskrekli.*
Dahmu kleischu drehbes.	*Krahgi.*
Dahmu bluhsu drehbes.	*Kravates.*
Dahmu kostimu drehbes.	*Biksu lenses.*
Dahmu tuhki.	*Auto-schales.*

Daschadi atlikumi,
J. Cäsarewitsch,
tuhku, manufakturas, audeklu un welas pahrdotawa.
Jelgawâ, Kolonadu eelâ Nr. 13.

J. Dawidenas seepju fabrika Jelgawâ,
Kalwes schosejâ Nr. 20.
(Telefons 656.)
Peedahwâ god. publikai **wisadas seepes augstakâ labumâ** par ziwilâm zenam.
Kaut gan fabrika pastahw tikai kâ no jauna gada, tâs raschojumi jau **godalgoti sudraba medaļam Walkas** un **Walmeeras isstahdês** schajâ wasarâ.
Noliktawa un kantoris
pastellejumeem un eepirkumeem atrodas
Katolu eelâ Nr. 40.

Djelsszeļa seemas brauzeenu faraksts.
Derigs no 15. oktobra sch. g. lihdz 18. aprilim 1913. g.

Wirseenâ no Jelgawas uz Rigu.
Ateet no Jelgawas plkst. 7.20 min. un 9.37 min. no rihta, plkst. 1 pusdeenâ, plkst. 5.19 min. pehz pusdeenas un plkst. 10.19 m. wakarâ. Peenahk Rigâ plkst. 8.34 min. un plkst. 10.44 min. no rihta, plkst. 2.02 min. pehz pusdeenas, plkst. 6.23 min. wakarâ un plkst. 11.20 min. naktî.

No Rigas uz Jelgawu un Murawjowu.
Ateet no Rigas plkst. 8.33* min. un plkst. 9.30 min. no rihta, plkst. 4 pehz pusdeenas, plkst. 7.10 min. un plkst. 9.15 m. wakarâ un plkst. 12,07** min. naktî. Peenahk Jelgawâ plkst. 9.33* min. un plkst. 10.30 min. no rihta, plkst. 5.02 min. pehz pusdeenas, plkst. 8.11 min. un 10.16 min. wakarâ un plkst. 1,05** min. naktî.
* Tikai swehtku deenâs, isnemot 2. februari.
** Tikai nedelas deenâs.

Ateet no Jelgawas uz Murawjowu plkst. 10.38 m. pr. pusd., plkst. 5.13 min. pehz pusdeenas un plkst. 10.40 min. wakarâ.

Ateet no Jelgawas uz Krustapili plkst. 9.28 min. no rihta, plkst. 2.40 min. pehz pusdeenas un plkst. 10.40 min. wakarâ.

Wirseenâ no Jelgawas uz Tukumu un Wentspili.
Ateet no Jelgawas plkst. 7.40 m. no rihta un plkst. 5.25 m. pehz pusdeenas. Peenahk Tukumâ plkst. 9.55 min. no rihta un plkst. 7.55 m. wakarâ. Ateet no Tukuma plkst. 10.52 m. preeksch pusdeenas un plkst. 3.05 min. no rihta. Peenahk Wentspilî plkst. 1.35 min. pusdeenâ un plkst. 7.40 min. no rihta.

No Wentspils uz Tukumu un Jelgawu.
Ateet no Wentspils plkst. 5.30 min. pehz pusdeenas un plkst. 11.55 min. wakarâ. Peenahk Tukumâ plkst. 8.23 min. wakarâ un plkst. 4.50 min. no rihta. Ateet no Tukuma plkst. 8.43 m. wakarâ un plkst. 6.55 min. no rihta. Peenahk Jelgawâ plkst. 10.07 min. wakarâ un 9.18 min. no rihta.

„Latweeschu Awises" apgahdibâ isnahkuschas grahmatas:

„Deks Troms" Holandeeschu rakstneeka Kiwitstahsts. Tulkojis J. P.
70 lap. puses. Makſâ 25 kap.

„Dabas likums"
kâ modernâ pasaules usskata teesatajs.
Mahz. Fr. Bernewitza preekschlasijums Leepajas sinodê 1911. g.
16 lap. puses. Makſâ 5 kap.

Sw. Annas basn. Jelgawâ.
Wehsturisks apzerejums.
24 lap. puses ar 5 sihmejumeem. Makſâ 10 kap.

Wehl masâ krahjumâ ir dabonams, angliu rakstneezes Marijas Korelli taistoschais stahsts

„Baraba".
Stahsts no Kristus laikeem.
250 lap. puses. Makſâ 60 kap.

Wairumâ dabonamas „Latw. Aw." ekspedizijâ,
Jelgawâ, Skrihweru eelâ Nr. 35.

Zaur scho laipni pasinoju, ka no 22. oktobra sch. g. mana **tabakas magasina** un **tschaulischu fabrikis** atradisees **Pasta eelâ Nr. 4.**

Par 22 gadi manai firmai dahwato ustizibu sirsnigi pateikdamees, luhdsu ari manâs jaunâs telpâs sawus apstellejumus turpinat, pee kam pilnwertigu prezi un laipnu apkalposchanu apsolu.

Augstzeniba
J. Gotthards,
Jelgawâ, oktobri 1912. g. **Telefons 436.**

„Pfaff" schujmaschinas
pahrdod weenigi pee
A. Lipperta,
Jelgawâ, Katolu eelâ Nr. 8, 1 tr.
Leepajâ, Grandu (Korn) eelâ Nr. 47.

Usnomaksu no 1 rub. nedelâ.
Wislabakâs pasaulê.

Wisu zitu sistemu **rokas schujmaschinas** sahkot no 22 rub.
Wislabakâs pasaulê.

„Brennabor" un „Wanderer" welosipedi.

Печатать разрѣшается полиціею.

Te klaht 1 peelikums.

Drukatas Grahmatruhpn. Ekon. Sabeedr., agr. G. Landsberga drukatawâ.